

ve slovenské, ani české úpravě správního řízení, zachyceny jsou však dílčí principy, které tvoří jejich obsah. To se týká např. principu transparentnosti a právní jistoty.

Přínosem je zdokumentování, jak jsou doporučení transponována do slovenských a českých zákonů týkajících se vybraných oblastí správního, respektive veřejného práva (např. str. 236 a násl. týkající se transpozice Doporučení R (87) 16 do právní úpravy územního plánování na Slovensku a v České republice). Zajímavé je rovněž pojednání o transpozici požadavků Doporučení Rec (2002) 2 do národních právních předpisů a jejich aplikaci ve vybraných členských státech Rady Evropy (str. 271 a násl.).

Publikace vychází z mimořádně rozsáhlé slovenské, české i anglicky psané odborné literatury, právních předpisů a dalších pramenů, které jsou průběžně citovány pod čarou. Připojen je neoficiální překlad Rezoluce (77) 31 a většiny v práci popisovaných doporučení.

Monografie je významným přínosem pro rozvoj evropského správního práva. Domnívám se, že záměr autorky vyjádřit „nielen poctu Rade Európy, ale byť aj skromným príspevkom k ďalšej podpore presadzovania európskej dimenzie v činnosti verejnej správy na Slovensku“ byl plně dosažen.

Iva Chvátalová

SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. 3. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 500 s.

Publikaci Obecné správní právo lze bezesporu zařadit do skupiny základních učebnic správního práva, resp. jeho obecné části v České republice. Jejím cílem je čtenáře seznámit s právně teoretickým základem oboru správní právo, tj. s takovými úpravami, zásadami, pojmy a právními instituty, které jsou v zásadě platné pro celou veřejnou správu. Do jisté míry jde o abstrakci platného správního práva, obsahující vše společné, typické a obecně platné a představující nezbytný základ pro tvorbu, aplikaci a kontrolu hmotného správního práva.

V této souvislosti je zcela zřejmým přínosem, že autor publikace je nejen významným představitelem vědy správního práva, ale také práva ústavního, což s ohledem na skutečnost, že správní právo je považováno za jistou „konkretizaci“ práva ústavního, umožňuje autorovi v řadě případů propojit a precizně osvětlit vzájemné vztahy, resp. zejména vliv ústavního práva na tvorbu, aplikaci i interpretaci norem práva správního. A jelikož je publikace primárně zaměřena na studenty právnických fakult, pozitivně se v publikaci odrazily i dlouholeté pedagogické zkušenosti autora.

Publikace je rozdělena do 16 kapitol, které postupně čtenáře seznámí se základními pojmy, právními instituty a jevy obecné části správního práva. Jak sám autor uvádí, publikace si nenárokuje postihnout celého rozsahu problematiky tradičně chápané jako obecné správní právo, kdy do jisté míry je struktura práce výsledkem autorovy subjektivní selekce relevantních témat. Některá témata zde proto nejsou zpracována (např. veřejné užívání, omezení majetkových práv ze strany veřejné správy či odpovědnost za škodu ve veřejné správě), na straně druhé jsou některá témata rozpracovaná podstatně širěji nežli v jiných obdobných pub-

likacích (např. tvorba práva ve veřejné správě či profesní samospráva). V souvislosti s dalšími vydáními se pak nabízí možnost rozšíření stávajícího obsahu o některá z výše uvedených „chybějících“ témat.

V rámci 1. kapitoly se autor – jak už bývá tradicí v takovýchto publikacích – věnuje vymezení a charakteristice základních pojmů, tj. zejména pojmu veřejné správy, jejím znakům a členění, jakož i vymezení správního práva jako právního odvětví, jenž zasazuje do širšího rámce problematiky právního dualismu, vč. reflexe řešení této otázky v novém občanském zákoníku. Navazující 2. kapitola se pak zabývá otázkou systému pramenů správního práva, které autor následně jednotlivě charakterizuje; závěrem je pak přiblížena problematika vnitřních předpisů, kdy autor nově zmiňuje v této souvislosti i problematiku tzv. soft law.

Kapitola třetí zřetelně demonstruje význam vzájemného působení a ovlivňování správné právní teorie a praxe veřejné správy navzájem mezi sebou, což se zřetelně projevuje právě v oblasti tvorby práva ve veřejné správě, jíž se tato kapitola velmi podrobně věnuje. Autor zde přibližuje jednotlivé způsoby, jimiž se veřejná správa může podílet na normotvorné činnosti v České republice, přičemž hlavní díl pozornosti je věnován samotnému procesu normotvorby, resp. jeho jednotlivým stádiím. V souvislosti s touto problematikou autor upozorňuje jak na některé problematické aspekty stávající legislativy a praxe (např. právní forma Legislativních pravidel vlády, tzv. přílepy či neadekvátní doba legisvakance), tak se dotýká i záměrů *de lege ferenda* v dané oblasti, tj. úvah o elektronické podobě Sbírky zákonů a Sbírky mezinárodních smluv, popř. elektronizaci celého legislativního procesu.

Následující dvě kapitoly se věnují problematice správního aktu jakožto jedné ze základních forem činnosti veřejné správy, vč. postupu při jejich vydávání. V rámci obecné charakteristiky náležitostí a vlastností správního aktu a jejich typologie pak autor upozorňuje na relativně nový zvláštní druh správního aktu, tzv. transnárodní správní akt, resp. intrakomunitární správní akt, jenž se zde objevil v souvislosti se vstupem ČR do EU. Oproti předchozím vydáním autor podstatně rozpracoval problematiku nicotnosti správních aktů, vč. poukazu na rozlišení aktu neplatného, nezákonného a nicotného, kdy danou problematiku přibližuje čtenáři na základě řady příkladů z rozhodovací praxe správních soudů.

Dalším formám činnosti veřejné správy, zejména pak opatření obecné povahy a veřejnoprávním smlouvám se autor věnuje v 6. kapitole. V souvislosti s opatřením obecné povahy lze vyzdvihnout zejména autorovo poměrně rozsáhlé pojednání o otázce, zda pojímat opatření obecné povahy formálně či materiálně, jakož i uvedení řady aplikací tohoto institutu v platném právu, vč. bohaté judikatury správních soudů k dané problematice. Nechybí ani reflexe významné změny právní úpravy soudního přezkumu opatření obecné povahy dle soudního řádu správního.

Správnímu právu trestnímu se věnuje 7. kapitola této publikace, kde autor v souvislosti s problematikou správních deliktů právnických osob neopomíná upozornit na související významné změny v oblasti trestního práva – tj. přijetí zákona o trestní odpovědnosti právnických osob. Dynamický vývoj legislativy je však typický zejména pro správní právo, což ostatně dokazuje navazující kapitola věnovaná správnímu dozoru, kde je opět upozorňováno na nově přijatý (avšak až od 1. 1. 2014 účinný) zákon o kontrole, jež nahradí stávající zákon o státní kontrole. Zajímavá je i vnitřní polemika autora o právní povaze nápravných prostředků, zvláště pak obecných, a jejich vztahu ke správnímu řádu. Nově se pak autor v této kapitole věnuje podrobně i kontrole nad profesními veřejnoprávními korporacemi.

Velmi rozsáhlá je pak 9. kapitola zabývající se organizací veřejné správy v České republice. Oproti předchozímu vydání sem autor nově zařazuje pojednání o České národní bance a Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, jež je sice organizační součástí Ministerstva vnitra, ale v případech stanovených zákonem vystupuje jako nadřízený úřad tohoto ministerstva. Dále také autor upozorňuje na poměrně nové tendence „vybavovat správní úřady pravomocí vydávat opatření obecné povahy“. Zajímavé jsou i autorovy úvahy o právní povaze a postavení Akreditační komise. Jistým specifikem a zajímavostí oproti jiným učebnicím je pak v rámci 10. kapitoly věnované samosprávě skutečnost, že spíše než na samosprávu územní (k níž v současné době existuje poměrně velké množství odborné literatury), se autor věnuje podrobně dosud poněkud opomíjené problematice samosprávy profesní.

Po 11. kapitole zabývající se jednotlivými druhy kompetenčních sporů a jejich rozhodování, se autor v navazujících třech kapitolách věnuje široké problematice kontroly veřejné správy, a to konkrétně kontrole vykonávané soudy, Parlamentem, Veřejným ochráncem práv, Nejvyšším kontrolním úřadem, orgány státního zastupitelství, jakož v podstatě i samotnými občany na základě petic, stížností či jiných podnětů. V této souvislosti jsou zejména připomenuty některé významné změny právní úpravy správního soudnictví, jež přinesla novela č. 303/2011 Sb. Také v rámci pojednání o Veřejném ochránci práv jsou akcentovány některé nové prostředky svěřené do jeho působnosti, jakož je i podrobně rozebrána často diskutovaná otázka případné ústavní reglementace vzniku a působení ochránce v ČR.

Předposlední kapitola publikace velmi přehledně a souhrnně přiblíží čtenáři jednotlivé prostředky a možnosti ochrany práv jednotlivce ve veřejné správě, vč. širšího rámce tzv. právník záruk ve veřejné správě. Závěrečná kapitola je věnována evropským aspektům správního práva, kde autor reflektuje zejména změny, resp. přijetí nových významných evropských dokumentů vztahujících se k problematice veřejné správy.

Poněvadž rozsáhlou materií obecné části správního práva nelze zpracovat zcela vyčerpávajícím způsobem, autor uvozuje každou kapitolu přehledem základní odborné literatury k danému tématu, současně pak publikace disponuje i velmi bohatým poznámkovým aparátem, což ve svém souhrnu umožňuje čtenáři v případě zájmu získat řadu dalších, hlubších informací k dílčím otázkám. Hojně (nicméně současně i kriticky) pak též autor pracuje i s judikaturou (nejen) Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, která velmi často podstatně „dotváří“ výklad a tím i následnou aplikaci norem správního práva. Stranou pozornosti však nezůstává ani relevantní evropská judikatura. Poněvadž lze správní právo považovat za poměrně „dynamické právní odvětví“, musel autor samozřejmě zohlednit řadu změn právních úprav, novou (a nezdá se stále vyvíjející) judikaturu, jakož i nově publikovanou odbornou literaturu.

Publikace má sloužit především k pedagogickým účelům, kdy znalost obecné části je nezbytným základem pochopení další materie správního práva, především pak jeho zvláštní části. Primární cílovou skupinu adresátů této publikace představují především studenti pregraduálního bakalářského a magisterského studia právního zaměření. Nicméně jistou míru právního vědomí by měl mít každý člověk, a poněvadž veřejná správa provází občana v podstatě po celý jeho život, bude jistě přínosem i pro veřejnost (ať již odbornou, či laickou) a taktéž i pro potřeby praxe ve veřejné správě.

Kateřina Frumarová